

Observatoriu ese de doue ori in
septembra, miercurea si sambata.
Pretiulu
pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl.,
pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa
cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimis
cu posta in laintrul monarhiei
pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl.
— In strainatate pe 1 anu 10 fl.
sieu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. sieu
11 franci; — numeri singuratici se
dau cate cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Nr. 97.

Sibiu, 2/14 Decembrie 1878.

Anulu I.

Romani'a si Russi'a.

I. Nu este celu de antaiu si nu va fi nici acelui din urma studiu, care se face astazi asupra relatiunilor vechi si nove dintre Russi'a si Romani'a, relatiuni care datedia mai virtosu dela Petru cel mare tiarulu Russiei, dela Dim. Cantemiru si Constantin Brancoveanu, Domni ai principatelor romanesci. Dara ori-catu au fostu studiate acele raporturi, ele nici pana in dia de astazi nu sunt cunoscute de ajunsu, necum de publicul Europei, dara nici chiaru de marea majoritate a publicului nostru romanescu, ba nici de catra diplomattii cei ce trece de atotu-sciutori. Prese acesta, opiniumile asupra faptelor complinute de inaintea ochilor nostrii sau ai parintilor nostrii, differu chiaru la partea cea competente a publicului nostru romanescu. Omenii sunt adesea forte alecati a generalisa binele sau reulu ce l-a facutu cineva personalor particularie. „Ba dieu buni sunt muscalii, ca de cate-ori au venit u in tiera, noi „negustorii“ amu castigatu totudeauna bani frumosi, ca ei cheltuesc mai multu de catu nemtii cei calici si decatu ungruii cei falosi cu pungile gole.“ — „Buni sunt muscalii, ca ei au scosu pe turci din tiéra, ca se nu ne mai spendiure pe la tote respantiile si treatorile, se nu ne mai ia nevestele, fetele, caii din hamu, boii din jugu, se nu le mai platimu taxa pentru tocitulu dintilor pe mancarea nostra.“ „Buni sunt muscalii, ca daca nu era ei aci aproape, ne-aru fi luatu de multu acei nemti austriaci cu frundia verde in caciula si ne-aru fi facutu papistasi cu forti'a; era muscalulu saraculu este „pravoslavicu“ ca si noi, isi face cruce ca noi, se cununa cu fetele nostre totu ca la noi.“

Dara facia cu acelu limbagiu de „negustori“, de speculantii si arendasi, omenii cu scientia si barbatii de statu instruiti si informati din fundumentu in istoria si in tote afacerile patriei, omeni carii au inaintea ochilor experienta si traditiunile cele mai pretiose a le parintilor si strabunilor, au strabatutu multu mai afundu in secretele dinastiei si cabinetului, ca si in aspiratiunile generali ale poporului russescu, decatu se alunecu a judeca faptele Russiei numai dupa cum se presenta ele ochilor inpainginati ai multimei, ai glotelor, a caroru grij'a cea mai mare este panea de tote dilele, inavutirea si apoi luxulu, era nu politica, nu viitorulu patriei si alu natuinei. Ori-catu se fia inse devotatu patriei si natuinei sale, si ori-catu bine sau reu aru fi avutu sau aru avea patria dela vecinii sei, datori'a publicistului, a chronicariului si istoricului este a se ingradi catu se poate mai bine, ca se nu judece in afaceri publice, precum nici in cele private, condusu de ura si de informatiuni false, ci pe temeiul documentelor authentice si alu faptelor complinute.

Manecandu din acestu punctu-de vedere, noi in Nrii 27, 28, 29, 30, 31 ai „Observatoriu“ publicaramu unu studiu despre relatiunile politice ale Romaniei cu Russi'a, dupace mai inainte de aceea, adeca pe la incepulum anului, in Nrii 7—8 premiseram altulu, „Dunarea si Gurile sale.“ De atunci evenimentele au inaintat si multe din temerile nostre se adeverira, asia si unele sperantie se inplinira. Din tote inse ceea ce ne-a surprinsu mai multu a fostu, candu „Pester Lloyd“, organu al comitelui Andrassy, a declaratu susu si tare, ca romanii sunt nisce omeni nerusinati, daca pretindu ca Basarabi'a se remana in posessiunea loru, ca-ci acea provincia nu a fostu niciodata tiéra romanesca, nu este nici astazi, fiindu-ca acolo elementul romanescu se afla in minoritate prea ne-insemnata, camu ca armenii si ca tiganii. Acestea s-au citit negru pe albu intr'unu articlu primu din „P. Lloyd“. Din acea di a potutu se scia oricina, care va fi decisiunea congresului europeu despre Basarabi'a, si se poate afirma pentru asta data cu totu dreptulu, ca nu Russi'a rupse Basarabi'a din corpulu Romaniei, ci o au ruptu si sfiasiati puterile mari europene in unanimitate si forta opositiune din partea cabinetului austro-ungurescu, de si acesta vedea prea bine, ca domnia'

sau fia numai condominiu Russiei la Gurile Dunarei, poate se aiba urmarile cele mai funeste, atatul national-economic, catu si pure politice pentru monarchia austro-unguresca. In adeveru, e prete putintia, ca in acea decisiune a congresului se nu stea ascunse nesce cugete rezervate, planuri ascunse, ingrecate de mari evenimente in viitoru.

Intre acele impregiurari, pe candu fia-care fiu adeverat u alu patriei se credea obligatu a'i veni in ajutoru densei, gubernului si corpurilor legislative, doi barbati de statu, ambii descendenti din familii de domnitori, senatori ambii dintre cei eminenti, ministrii de repetite-ori, insarcinati cu missiuni mari si grele, avendu conexiuni forte importante in Berlinu, Constantinopole, Londra, Parisu, cunoscatori aprigi ai planurilor Russiei, compusera fiacare cate unu memorialu, unulu in limb'a francesa, altulu in cea germana, cu scopu de a informa si pre cei mai ignoranti barbati de statu si publicisti europeeni (ca-ci si intre aceia se afla destui ignorantii). Cu unu exemplariu din memorialu germanu ni se facu si noue onore de catra insusi dn. auctoru, era noi ne tinemu de cea mai placuta datoria a reproduce din trensulu, pre catu ne permite angustulu nostru spatii, celu pucinu ideile si informatiunile cele mai pregnante, din care multe voru avea valore pentru totu viitorulu, pre catu Romani'a va fi vecina limitrofa cu Russi'a. Titlulu acelui Memorialu este :

Rumänien und der Vertrag von San Stefano. Von einem rumänischen Senator. Mit einem Anhange, enthaltend die russisch-türkischen Verträge seit 1700, die russisch-rumänische Convention und die russischen Proklamationen vom April 1877. Wien 1878. Commissionsverlag von Gerold et Comp. Stefansplatz.

Appendicele de care e vorba in titlu, coprinde 29 estrase din conventiuni, tractate, circularie, proclamatiuni, incependum dela conventiunea din 13 Iuliu 1700 si tractatulu dela Prutu din 10 Iuliu 1711, celu de Constantinopole din 5 Nov. 1720, celu dela Belgradu din 18 Sept. 1739, celu dela satulu Cuciucu-Cainargé din 10 Iuliu 1774, celu de Iassi 1792, Bucuresci 1812, Achermanu 1826, Adriano-pol (doue) 1829, Hunchiar-Iskelessi 1833, Petersburg 1834, Balta-Liman 1846 et 1849, pana la celu de St. Stefano din Martiu 1877.

Pe titlu afiamu ca motto patru sententie de mare valore, una dela ducele de Wellington pronuntiata catra ambasadorulu russescu principe Lieven, era trei dela barbatii de statu russi, Kutusoff, Nesselrode, Gorciacoff, tote trei adeverate sarcasme si insulte brutali, aruncate in facia natuinei romane. Cu acestea vomu incepe si continua esceretele nostre din citatulu memorialu.

(Va urmă.)

Discursulu deputatului Parteniu Cosma, tienutu in sieditu'a camerei Ungariei la 25 Novembre c. n. 1878.

(Urmare.)

Eu inse Dloru! vasulu plinu de pulbere de pusca nu-lu tienu bunu de parafulgeru, eu nu voi de vecinu pe unulu, a carui casa in totu momentulu este amenintata cu aprindere. Referentiele de acolo ori catu s'a afirmatu aici contrariulu — nu se mai potu sustine, dar fiindu ca sunt neretornabile, nici nu trebue se se sustiena. Deci repetu, ca nici odata n'asiu lega sorteia patriei mele de a unui asemene statu; unui statu civilisatu, care numai catu de catu tiene la reputatiunea sa morală, nu i este permis se faca asia ceva.

Eu privescu Orientulu de proprietatea poporilor de acolo, si pe nime altulu nu tienu indreptatitu a primi ereditatea Turciei, decatu pe poporile ce o locuescu.

Eu asiu fi dorit u si dorescu, ca dupa inevitabilu dissolvare a imperiului turcescu, se se constituiasca in loculu lui, dupa individualitatea nationala a poporilor din Orientu, mai multe staturi mici, independinte, provideute cu tote atributele de esistentia si asiediate sub

Ori-ce inserare,
se platescu pe serie séu linia, cu
litere merunte garmondu, la prima
publicare cate 7 cr., la adon'a si a
trei'a cate 6 cr. v. a. si prete aceea
30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in
modulu celu mai usioru prin assem-
natiunile postei statului, adresate de
a dreptulu la Redactiunea Diariului
Observatoriu in Sibiu.

garanti'a colectiva a Europei. Si nu m'asiusu teme ca staturile acele, chiaru de aru si fi unul doue slave intr-insele, aru deveni uneltele Russiei, sieu aru gravita spre ea, pericitandu-si prin aceea libertatea si independint'a, pentru-că fericirea unui statu nu sta in marimea teritoriului, ci in libertatea lui; prin urmare unu statu de si micu, deca-si poate desvoltá institutiunile conformu datinelor si intereselor sale, nici-o data nu-si va sacrificá independenti'a si libertatea sa numai ca se se pota contopi si perde in altulu mai mare, ci din contra, le va apera cu tota resolutiunea.

Ve marturisesc sinceru, ca pentru asigurarea sympathiei si aliantiei acestor popore eu asiu fi dorit u ca noi se nu lasam Russiei gloria eliberarelor loru, ci se li-o esoperam noi; insa acesta gresiela nu e de acumu, ci este de unu datu mai vechiu, si deca nu se mai poate corege, celu pucinu se fumu nesuitu a altera reulu pe catu se poate, si pe viitoru a ne asigura gratitudinea si increderea poporilor din Orientu; — gubernulu nostru de esterne insa, dupa modesta mea parere, a urmatu chiaru contrariulu. Ca-ci se insiela forte acela, care cugeta ca locuitorii provinciilor ocupate voru privi in noi pe eliberatorii loru, si ca ei atunci candu cugetau ca scapa pe vecie de unu tiranu fara cumpetu, sunt bucurosi a deveni supusi altei stapaniri, de si mai umane, dar care in fine totu nu le va da libertatea pentru care de secoli se lupta.

De altintrea primirea ce o intimpinaramu la densii este destula dovada despre simtiemintele loru.

On. casa! n'amu ce face, dar eu asia vedu, si din resultate sum necessitat u deduce, ca noi facem o politica de totu neinsemnata, o politica numai de adi pe mane.

Eu asia credu Dloru! ca deca gubernulu nostru inca si astazi afla de lipsa a acuirat patrei nostre nove provincii cu elemente eterogene, nu tiene contu de spiritulu tempului, nu vrea se pricepa, ca a trecutu dejá tempulu intemeierei statelor de mosaiu, ca astazi numai principiulu de nationalitate are potere de a construi si a desfintia state, si in contra poterei destructore a principiului de nationalitate, numai aliantie sincere, basate pe interese comune potu salvá de nimicire pe natiunile mai mici.

Dece gubernulu nostru ar fi condusu de o politica mai inalta, de a deverata politica a viitorului, nu pricepu pentru ce nu lucra in acea directiune, ca se facem possibila celu pucinu alianti'a sincera a aceloru popore, cari mai tare sunt espuse undelor pansiavismului ? !

Mai alesu doue elemente sunt aici dela natura aviseate unulu la altulu, care numai inpreuna potu esistá si eventualmente inpreuna voru sucumbe — acestea sunt: magarii si romanii.

Decum-va gubernulu nostru era petrunsu de acestu adeveru, trebui a se observe cu totulu alta atitudine in cestiuenea Basarabie, si inca eu atatul mai vertosu, ca cestiuenea nu era numai romana, ci si ungara; dar precum amu vedutu, nici macaru atata n'a facutu pentru vecin'a Romania, catu a facutu gubernulu indepartatei Anglie.

Nu am asteptat eu, ca gubernulu nostru, dupa ce a vedutu ca celealte poteri mari au abandonat Romania si nu se espunu pentru drepturile celui mai slabu fatia de celu putinte — singuru se declare resbelu Russiei, dar celu pucinu atata cu dreptu cuventu a potutu pretinde ori care, ca in contra unei procederi atata de perfide cum a fostu a Russiei fatia de aliatulu seu, in contra violentiei lipsite de ori ce basa morală, se fia protestat cu a protestatul representantele Angliei, se fia nesuitu a-si manifesta simpathia ce o merita acea natiune, si prin acesta se puna basele increderei si evenualei aliantie in viitoru.

Durere insa, ca nici macaru atata n'a facutu, de si nu credu se esiste unu omu seriosu cugetatoriu in tiéra acesta, care se nu fia convinsu despre necessitatea unei aliantie sincere si durabile intre Romanii si Ungarii in interesul ambelor state,

Dupa acestea se 'mi fia permis u a face cteva reflecuni la unele puncte ale cuventarei de alaltaeri a lui ministru-presedinte.

Spre a justific ocupatiunea, si spre a dovedi ca nici tractatele europene nu sunt suficiente baza, pentru-că insasi Europ'a se le respectese — referitoriu la tratatulu de Parisu dice:

"Ca incătu s'au consideratu tractatulu de Parisu de tōte poterile europene atunci si chiaru atunci, de baza a regularei referintelor din Orientu, că se nu amintescu mai multe, dovedesce aceea, ca principalele Moldov'a si Valachi'a in contra dispositiunilor unui forte momentosu punctu alu acelui tractat s'au prefacutu in Romani'a."

Si ce a dovedit d. ministru-presedinte cu amintirea acestui faptu?

Nimicu alta, decătu, ca chiaru si inaltulu corpu diplomaticu, — aceia adeca, cari isi aroga dreptulu de a dispune in numele „Atotpotintelui D-dieu,” — atunci candu intreprinde mesuri nesuficiente, candu ignoresa dorintile acelor popora, de a caroru sōrte dispune, face astfelu de lucruri, de cari bunul D-dieu alu dreptatii nici o scire nu are, lucruri cari nu potu contā la o viézia durabila.

Este adeveratu ca tractatulu de Parisu a devenit eludat in acestu punctu cu multa desteritate, vin'a insa o pōrta insusi congresulu, căci dorintie juste a respectivilor, care totodata a fostu si interesu europén — a satisfacutu si n'a satisfacutu.

Acele principale, cari niciodata n'au fostu supuse suveranitatii Portii otomane tunse si slabite déjà binisoru prin binevoitorii sei vecini — provocate fiindu au respunsu: ca ele numai asia isi potu inpliní missiunea europén, daca li se va concede unirea intr'unu principatu cu numele Romani'a.

La acesta intielépt'a diplomacia le-a respunsu cu aceea, ca le-a incuiintiatu numele de „Principale unite”, dar unirea totusi le-au denegat'o dispunderu, că fie-care principatu se-si aléga pe domnitoriu seu separatu de celalaltu, apoi pentru uniformitatea administratiunei interne le-a mai inpusu o forma de delegatiune comună.

Acete mesuri n'au multiamitu pre nime, n'au multiamitu o parte a acelora, cari le-au facutu, si cu atătu mai pucinu au multiamitu pe aceia, de a caroru sōrte se tractă; dar n'au potutu corespunde nici intereselor Europei, pentru-că n'au fostu apte a aduce pe acele doue principale in positiune de a'si inpliní chiamarea.

Principalele interesate n'au avutu ce face si deocamdata le-au primitu si asia; candu au fostu se se puna in lucrare apoi, le-a esecutatu dupa liter'a tractatului, insa astfelu, ca intielépt'a diplomacia a devenit batuta. Au alesu ele separatu pe domnitori, dar au alesu totu pe aceeasi persoana, si prin asta au inplinitu liter'a tractatului, dar in esentia s'au inplinitu dorint'a loru, căci din asta s'a nascutu in urma unirea.

In urma au aflatu si diplomati'a ca s'a lucratu intielegut' annexe nu numai diariele oppositionali că „P. Napló”, ci chiaru cele ministeriale, că „N. Hirlap”, „Kelet”, „M. Polgár” dicindu, că dominantea loru trebuie se incetidie prin annexiune. Atăta gratia li se va face totusi, că Bosni'a nu se va annexa immediat la Ungari'a, ci la Croati'a, cu care si este limitrofa, era Hertegovin'a se va lipi de Dalmatia. Atunci inse au se resara in lantul monarhiei alte doue staturi independente că si Ungari'a, adeca Croati'a cu toti ceilalti slavi de prinpregiuri, si Boem'a la unu locu cu Moravi'a si Silesi'a. Asia din mésa cu doue pitiore se va face alt'a cu patru, pote si cu cinci, căci Galati'a nu va voi se remana mai inapoi. Tōte celealte sunt fruse; situatiunea momentana este astadata clara. Nici acesta nu e lucru nou, este inse forte necessariu, că surdiloru se li se spuna mai desu.

Iata cum: S'a pusu la lucru cu tōta seriositatea pentru a'si regulă trebile sale interne astfelu, că se merite increderea si sprinjulu Europei.

Si-a facutu o constitutiune democratica cu regimul intr'adeveru parlamentariu.

Că odata pentru totudiu se scape de inevitabilele frecari interne, produse prin intrigele numerosilor pretendentii de tronu — si-a întemeiatu o dinasthia ereditara cu principe strainu.

A eliberat pe tieranu si inca mai intielegut' decătu noi, căci acolo s'a esecutatu legea din oficiu intr'unu anu de dile, dar la noi nici chiaru astadi dupa 30 ani dela promulgare, ea nu este preste totu esecutata.

Ni a premersu cu desfiintarea pedepsei trupesci, ba a desfiintatu de multu déjà si pedepsa de mōrte, ceea ce in parlamentulu nostru ca ocaziunea desbaterei asupra codicelui penal s'a amintit cu ironia, insa ei n'au causa de a'si regretat faptulu.

A introdustu casatori'a civila obligatorie, ceea ce noi nu cutesam a face.

A secularisatu averile monastirescii, ceea ce noi nici preste unu secolu unu vomu cutesa a face si prin acesta a pusu pe ministeriulu de instructiune publica in positiunea de a infinita mai multe facultati si o multime de scole poporale, incătu adi in

Romani'a nu este nici unu catunu macaru, care se nu aiba celu pucinu o scola.

In justitia in loculu legilor vechi si a dreptului consuetudinaru a introdusu codicele celu mai perfectu; iar noi nici astadi n'avemu codicele civilu.

In procedura a introdusu oralitatea si imediatitatea, ceea ce noi nu cutesam a face, ér in criminale institutiunea de jurati, pentru care noi ne declaramu a nu fi inca destulu de maturi.

S'au proovediutu tiér'a cu cali ferate, si déca au avutu si ei pe Warringii loru că si noi, ei totusi au observatu inselatiunea mai de tempuriu decat noi si au scapatu de ei mai cu pucine daune decatu noi.

Au infinitiatu o multime de spitaluri, asiluri si alte institute escelente de binefacere.

Cu unu cuventu, in tempu scurtu au pusu base solide la toti acei factori, cari sunt in stare se ridice, civilisese si intarésca pe unu poporu remasu in deretu, nu din vin'a sa, ci din vitregitatea temporilor, si in tempulu celu scurtu de 20 ani au facutu unu progresu atatus de admirabilu, incat unu asemene nu este in stare se produca nici a natiune.

Afara de acestea cu diligentia de feru au lucratu pentru formarea poterei armate dupa sistemulu celu mai coresponditoru si au consolidat finantile astfelu, incat au fostu in stare a purtă unu resbelu cumplit cu excedente in budgetu.

Si candu a batutu óra pentru eluptarea independentiei patriei loru, toti ca unulu au sarit inaintea redoutelor neespugnable ale celui mai cumplit si vitesu inamicu; — ce e dreptu, insociti de surisulu curiosu si compatimitoru alu Europei, dar in curendu s'au reintorsu intempiinati in calea loru de triumfu de admirarea si stim'a Europei, pentru-ca au dovedit in modu eclatantu inaintea lumei, ca colo josu la Dunare esista unu poporu bravu si tineru, care-si cunoscce chiamarea sa europén si este in stare a si-o si inpliní, unu poporu a carui aliantia pote fi pretiosa pentru ori si cine.

(Va urmă.)

Comitele Emanuil Péchy si politic'a lui.

Totii ardelenii cunoscem pe acestu barbatu de statu, căci trai la noi că comissariu regescu dela Maiu 1867 cātiva ani pāna la stergerea totala a autonomiei acestui mare principatu. Poporulu nostru îi dicea Manole Voda, că-si adusese aminte că si cum l'ar vedea prin o sita désa, de vechiul vaivodatu alu acestei-tieri. Esc. sa era deputatul alesu dela Clusiu si tinea la partid'a ministeriale, pe care in septeman'a trecuta o parasi inpreuna cu alti barbati din cei mai de frunte, că B. si L. Horvath, că Wahrmann, Petru Mihali (fratele episcopului) s. a. Dara retrageri de acestea nu sunt ceva nou in viézia parlamentaria. Ceea ce afiam noi mai interesantu, este scrisoarea lui Manole Voda cātra primariulu din Clusiu si prin acesta cātra alegatori. Esc. sa descopere caus'a retragerii sale in termini bine respicati dicindu, că annexiunea Bosniei si a Herțegovinei este că decisa, că inse consequenti'a aceleia va fi nesmintit spargerea dualismului, si apoi incetarea dominatiunei elementului magiaru preste nationalitatii, ceea ce'lui amaresce forte.*)

Curatul asia intielegut' annexiunea nu numai diariele oppositionali că „P. Napló”, ci chiaru cele ministeriale, că „N. Hirlap”, „Kelet”, „M. Polgár” dicindu, că dominantea loru trebuie se incetidie prin annexiune. Atăta gratia li se va face totusi, că Bosni'a nu se va annexa immediat la Ungari'a, ci la Croati'a, cu care si este limitrofa, era Hertegovin'a se va lipi de Dalmatia. Atunci inse au se resara in lantul monarhiei alte doue staturi independente că si Ungari'a, adeca Croati'a cu toti ceilalti slavi de prinpregiuri, si Boem'a la unu locu cu Moravi'a si Silesi'a. Asia din mésa cu doue pitiore se va face alt'a cu patru, pote si cu cinci, căci Galati'a nu va voi se remana mai inapoi. Tōte celealte sunt fruse; situatiunea momentana este astadata clara. Nici acesta nu e lucru nou, este inse forte necessariu, că surdiloru se li se spuna mai desu.

Dela congresulu nationalu bisericescu alu Romani'loru gr.-or. din Ungari'a si Transilvani'a.

(Raportu speciale alu „Tel. Rom.”)

Siedint'a XI, din 12/24 Octobre 1878.

(Urmare.)

Dep. Babesiu, inca tiene de superflua asternerea actelor consistoriului spre intarire, căci consistoriul si-ar fi adus odata influint'a sa la valoare prin censurarea actului de alegere de catra protopopu, care este mandatarulu consistoriului. Primesce propunerea lui Zire in partea ei prima, nu insa si in partea ei din urma.

Presidentulu Metropolit u afla propunerea lui Zire forte la locu. Instituirea de parochi este unu actu forte insemnatu, care cere o scrupulosa esaminare. Scaunele protopresbiterale nu sunt inca asia organizate, in catu lucrarea loru se nu aiba lipsa de supraveghiere. Supraveghierea se face prin consistoriu. Episcopulu diecesanu in tōte afacerile trebuie se se folosesc de consiliulu ce-i este datu prin lege. Se nu se ignoreze dar nici in casulu din cestiu forulu acela, pe care

statutulu organicu la creatu cu scopu de a controla pre episcopu.

Dupa acesta declarare intimpinata de congresu cu vii aplause, vorbesce si Dr. Pacurariu in favorulu asternerei actului de alegere spre aprobar la consistoriu, si dupa in cuventul seu din urma, dep. Zire că propunetorul isi apera inca odata propunerea sa, ea se supune la votu si se primește cu majoritate insemnată.

§. 20 alu 1. se primește cu o schimbare in partea din urma si anume: „se pedepsesc pe cale disciplinara si cu o amenda coresponditore in favorulu caruiva fondu.”

La aceeasi alinea propune dep. Boiu aditamentul, ca dupa alegere se se faca intre parochu si comuna unu contractu formalu, in care se se preciseze veniturile parochului.

Acēsta propunere este combatuta de dep. Cosma, Petricu, eppulu Metianu, si in urma propunatorulu si-o retrage.

Al. 2 a acestui § se primește cu amandamentul presidiului: „Fiindu alegerea intarita si neobvenindu nici o pedeca canonica, candidatulu se chirotonesce,” etc. si cu adausul la urma „tienendu in vedere disponibilitatea §. 8.”

La acēsta alinea dep. Lengheru voiesce a se precisă si terminulu in care eppulu se fia datoru a chirotonii pre celu alesu de preotu. Anume densulu pretinde unu maximum de 30 dile.

Presidiulu arata, ca cererea dep. Lengheru ar fi nepracticabila, déca s'ar ridic la valoare de conclusu. Trebuie se se lase eppulu tempu, se cunoscă bine pre candidatul, si a-si pune man'a preste elu cu graba este opritu chiaru prin canone.

Dep. Dr. Pecuraru crede, ca propunerea lui Lengheru nu involve nici o expresiune de neincredere catra archierei; congresulu a pusu la tōte órecari termini, este dar numai consecantu, déca ii cere si aci. Din cele amintite de presidiu, densulu (vorbitoriulu) nu a aflatu nimic realu, ce l'ar induplecă a se abate dela pararea sa. Cu tōte aceste, nu voiesce se lege manile archiereului, dar nici se lase tōte la discretiunea lui; pentru aceea propune a se dice: „indeplinite fiindu tōte forme legale, celu alesu se se chirotonesc celu multu in 30 dile.

Presidiulu in urm'a provocarei dep. Pecuraru arata impracticabilitatea punerii de terminu.

De aceeasi parere este si dep. Archimandritu Popa; ér dep. A. Popovici sprijinesce propunerea lui Lengheru.

Punendu-se la votu, congresulu respinge propunerea lui Lengheru, primindu tecstul comisiunii, resp. alu projectului.

Al. 3 a § 20 se propune a se primi neschimbata.

Dep. Petricu propune din contra, a se sterge acēsta alinie cu totulu, ca-ci ar fi nedreptu, că unu teologu calificat, care numai din lipsa mare a concursu la o parochia mai slabă, se fia acum silitu a petrece acolo 3 ani.

Dep. Dr. Pecuraru e pentru sustinerea acestei alinii, propune insa o modificare de urmatorul cuprinsu:

„Celu odata alesu de parochu, in terminu de 3 ani fara invoarea parochienilor sei, nu poate concurge la alta parochia; trecendu terminul de 3 ani, elu se poate duce din acea parochia si fara invoarea comunei.”

Dr. Ilarionu Puscariu sustine tecstul comisiunii, ér Lengheru propunerea lui Pecuraru, pe care o combate Petricu aparandu propunerea sa. Punendu-se la votu propunerea lui Pecuraru, se primește prin majoritate de voturi.

§. 21, 22, 23, 24 la propunerea comisiunii se primește neschimbati si cu adausul la §. 24 alu 1: „sustinendu-se de altu-cum dispositiunile din §. 3.” Alu 2 din §. 24 se sterge. §. 25 se primește neschimbata.

§. 25 Se primește cu amandamentul lui Ionasiu in urmatorul chipu: „unde protopresbiterulu este totodata si parochu localu, tōte drepturile parochului primariu trec la protopresbiteru” etc.

Dupa acestu §, dep. cav. de Puscariu propune a se intercalu unu §. nou si anume: „§. 27. Consistoriul episcopal va dā instructiunile necesare pentru purtarea oficiului de parochu”.

Dep. Hodosiu pentru uniformitate in intrég'a metropolia propune, că acele instructiuni se le dea consistoriulu metropolitanu. — Se primește propunerea lui Puscariu cu amandamentul lui Hodosiu.

§. 27 la propunerea dep. Hodosiu se primește in urmatorela stilisare: „§. 28. Tōte dispositiunile si regulamentele contrarie acestui regulamentu esu din valoare.”

In urma comisiunee prin raportorulu seu propune, că acestu regulamentu se se introduca in protocolu din litera in litera sub litera anumita.

Se primește.

Pentru completarea intregului, dep. Hodosiu propune a se spune, candu aceasta lege are se intre in vigore.

Presidiulu reflecta la acēsta, ca se voru luá dispositiunile necesare, indată ce legea va fi primita in a 3-a cetire.

Fiindu tempulu inaintat, siedint'a procsima se anuncia pe mane la 9 ore. La ordine: continuarea cu raporturile comisiunilor.

Cu aceste siedint'a se incheie la 2 1/2 ore d. pr. *)
(Va urmă).

*) Din acelasi cause care ne au constrinsu a intrerupe publicarea protocolelor sesiunii trecute a Societatii academice, ne vedem necessitat a sista si publicarea protocolelor congresului nationalu bisericescu gr.-or., dupa care publicul cunoscendu déjà conclusele meritorie, va avea ocazie se se informeze despre detalii din publicatiunile oficiose, care speram ca nu voru intardia multu de a apparea in forma de carte, dupa usul observat pana acum.

Not'a Redactiunei.

Revista politica.

Dela Prag'a veni sensationala scire, ca principale de corona archiducele Rudolf, din intempiare s'ar fi puscatu in man'a stenga, cu o pusca de salou. Ran'a ce si-o a causatu este de o lungime de $\frac{3}{4}$ policari. Buletinele sosite in urma ne spunu, ca augustulu pacientul se afla bine si ca au durmitu liniscitu. Se speram, ca acestu incidentu regretabilu nu v'a avea nici o consecinta serioasa pentru sanetatea amabilelui archiduce si ca va potea petrece serbatorile Craciunului pe deplinu reinseratosi, la Gödölo unde este acceptat.

Diet'a ungurésca a renuntat la ori ce desbatere inssipida asupra tractatului dela Berlinu, pe care l'au luatu puru si simplu la cunoscintia, trecendu la ordinea dilei, inpacanduse cu logic'a faptelor inplinite, pe care nu le ar mai potea redresá nici chiaru celu mai infuriat potopu de cuventari academice asupra ocupatiunei deja realisata de si inca neterminata. Pentru comitele Andrassy este astadi de o importantia cu totul secundara, déca mandatul dela Berlinu si punerea lui in lucrare se va numi ocupatiunea seu annesciune. Densulu si-au ajunsu scopul si si-au inplinitu missiunea, déca compatriotii sei magiari voru primi consequentie mandatului de ocupatiune si voru votá creditele necesare. Din purtarea dietei si a delegatiunei magiare, care asemenea celei nemtiesci va votá unu creditu de 20 milioane pentru coperirea speselor curente ale ocupatiunei pe primele luni ale anului 1879, dupa ce cu tota opositiunea oratorica i votasera mai inainte de aceea bugetulu ministeriului de esterne si frumosa suma de 500.000 fl. ale fondului de dispositiune, se vede ca comitele Andrassy a reusit se ii capacitate, ca numai déca i voru face pe voia, voru mai potea conta pe simpathiele si concursulu acelor cercuri inalte, cari dorescu cu ori ce pretiu aneacsarea acelor doue provincii si dela care depinde sòrtea si viitorul intregei monarchii. Ungurii deci cedara si de astadata fortiei maiore si trebuira se capitulo inaintea unui imperativu categoricu, care dispune de acel farmecu irresistibilu ca se ii faca se plutesca in contra vointiei si aspiratiunilor ce ii animesa, tocmai pe si cu valurile acelui currentu, care mai curendu seu mai tardiua va fi Scil'a seu Carybd'a sistemului astadi domitoru. Naufragiul este inevitabilu si deca este ceva tristu pentru ungurii, apoi aceea este inregiurarea, ca tocmai comitele Andrassy si d. Coloman Tisza, conducetori ai statului dualisticu si in specialu alu natiunei magiare voru accelerá catastrofa prin politic'a loru de fantasie si aventurósa, ce sémana multu cu aceea de ingropatori, precum a fostu ea caracterisata de repeptatorii de cătra barbatii cei mai seriosi si mai competenti ai ungurilor.

Intr'adeveru este tragicu si durerosu a vedea cum Nemesis si fatalismulu prin suflarea loru consumatore usuca si vestejescsce tote fructele d'abea legate si tote sperantile sangvinice ce incoltisera indata dupa catastrofa dela Sadow'a, careia popórele monarchiei avura de a multium introducerea actualului sistemul de gubernare, prin care elementul germanu si celu magiaru se isolara prin o bariera arbitrara si artificiosa de celelalte nationalitati conlocuitore, care au acelasi drepturi nealienabile si legitime la esistentia loru individuala ca si cele doue elemente astadi inca domitoru. Dara maine pote, seu poimaine ele se voru convinge prin logic'a faptelor, despre adeverul necontestabilu, ca acel'a care nu respectesa drepturile celorlalti se lipsesc elu insusi de respectul pe care ilu pretinde si ca prin terorisare brutalu inca n'au ajunsu mare si poternicu nici unu poporu, ci din contra s'au slabiti si si-au precipitat totala sa decadintia. Aceasta este unu adeveru elementaru pe care tocmai natiunea magiara, care a suferit atatu de multu, nu trebuiá si nu i era permisua ilu pierde din vedere, fatia cu acelle elemente de cari este legata prin suferintele comune din trecutu si la ajutoriulu caror'a este avisata in lupt'a pentru esistentia fatia cu eminentulu pericolu care i amenintia pe magiari ca si pe cei ce nu apartin elementului slavicu. Caderea acestor'a va fi triumfulu panslavismului, care se prepara din respoteri pentru lupt'a decisiva. Pentru nemiti ca si pentru unguri a sositu óra a unspredeciea. Gresielele si reulu comis in acesti 10 ani fatali din urma este nereparabilu. Dara pentru de a ilu curm'a si ai paralisá consecintele inca nu este prea tardiua. Va fi prea tardiua, candu Russ'a schimbata in statu constitutionale, ceea ce nu este decatul numai o cestiune de tempu, va proclama si va decretá cruciad'a panslavismului pentru inmormentarea barbatului bolnavu si inpartirea remasitierloru lui, care deja au si incepantu a se luá si dà de pomana mai-nainte de a i se fi cantat lugubrul "Requiescat in pace!"

Romania.

Patriotismulu femeilor romane in tempul resbelului.

Sub acestu titlu cetim in "Romnulu" din 25 Novembre urmatorele:

Ni se tramite urmatorulu articolu, caruia ii damu cu placere locu in colonele nostre, atragendu asupra'i atentiuoa dlui ministru competinte:

Resbelulu din urma, care a dovedit lumii vitej'a ostasiului romanu, ne-a oferit, pe langa tote retele si avantagiele lui, si ocasiunea de a cunoscse si aplaudá patriotismul femeiei romane din tote partile.

Catu ne simtiu mangaiati vediendu ca, pe candu fii tierei isi faceau cu demnitate datoria in lupta eroica pentru onórea natiuni, fiele intregei natiuni, demne urmasie ale strabunelor loru, alergau s'aduca oboloulu loru pe altarulu patriei, dandu sprijinul loru causei nationale.

Dómnele romane si-au inplinitu cu demnitate si onóre datoria ce le era impusa prin numele ce pôrta, prin simtiemintele ce nutrescu, si nu numai cele din

Romania libera si independinte, ci si cele de dincolo de Carpati.

Acesta purtare a domnelor romane merita deplina recunoscenti'a. Ea merita si indemnă; ca-ci e bine de a nutri aspiratiunile frumose si nobile ale unei natiuni. Acesta, credem, a fostu si scopul crearii ordinului "Elisabet'a Dômna".

Dómnele romane din Austro-Ungaria, adica cele din Bucovina si Transilvania, au participat cu zelu la ajutorarea ostasilor romanu raniti. Listele ofrandelor trimise de comitele acelor domne catre Crucea rosie din Romania, seu catra gubernulu romanu, s'au vedintu publicate prin diferitele foi romane.

Sta acum la gubernu d'a intrebuint'a bine acésta institutiune a decoratiunei pentru domne, a careia menire este, nu numai de a recompensa faptele eminente si patriotice ale domnelor, ci si a dà pentru viitoru unu indemnă la astu felu de fapte vrednice de imitatu. Nu ne indoimu deru, ca gubernul nu va trece cu vederea nici pe acele fice ale Romaniei, care apartin altor state si care au ingrijitul ca se nu lipsesc pe altarulu natiunii nici ofrandele Romanilor transcarpatini.

Cestiunea jidanilor s'au pus in discussiune Camerei deputatilor pe cale indirecta, inainte de a se convocá Camerele de reviduire a Constitutiunei, pentru care era rezervata in prim'a linie acésta cestiune. Este vorba de emanciparea politica, prin urmare si de indigenatul jidanilor in Romania, previedutu ca conditiune a independintiei si in tractatulu dela Berlinu. Despre indigenarea tuturor jidanilor aflatori astadi in Romania nu poate fi nici vorba in sensulu nerationabilu in care se facuse in Ungaria. Se voru indigená toti acei jidani, cari voru fi avendu conditiunile cerute de legi pentru crestinii de ori-ce confessiune. Pre catu suntemu noi informati apoi chiar jidani nascuti si locuitori in Romania sunt in contra indigenarii generale.

Lasamu deci se urmese proiectul de lege de mai la vale presentat in siedint'a din 24 Novembre st. v. a Camerei deputatilor:

D. P. Gradistenu depune la biurou unu proiectu de lege, tindiendu la modificarea art. 8 din codicele civilu.

Ece propunerea pe care o face d. Gradistenu:

"Avendu in vedere, ca art. 8. c. civ., al. 1 si 2, recunoscere veri-carai individu nascutu in Romania din parinti straini dreptulu de a deveni Romanu prin simpla declaratiune in tempu de unu anu de la majoritate, destulu numai se nu fi fostu supusu unei protectiuni straine;

"Avendu in vedere, ca acésta dispositiune creesa in favorea strainului, nascutu in Romania, unu dreptu mai mare de catu ilu are Romanulu nascutu in afara de teritoriu Romaniei, care nu poate dobandi esercitarea drepturilor politice de catu in urm'a unui votu alu Corpurilor legiuitor, conform art. 9 din Constitutiune;

"Considerandu, ca exceptiunea preveduta de art. 8 c. civ., in favorea strainului, este astfelu nedrepta si contraria principiului constitutionalu, ca naturalisarea nu se poate dobandi de catu prin votulu Corpurilor legiuitor;

"Considerandu, ca singur'a exceptiune ce trebuie conservata in favorea strainului, nascutu pe pamantul Romania, si care la majoritatea sa ar dori se devie Romania, este scutirea de stagiul cerutu de art. 16 c. civ.;

"Considerandu, ca acestu modu de naturalisare odata admis, trebuie ca toti strainii se pota profitá de densulu fara distinctiune de ritu seu credintia religiosa, intru catu acésta restrictiune s'ar afila inscrisa in codicele civilu; ca deru art. 9 c. civ. nu mai are cuvantul de a fi; ca Camer'a, in limitele competitiei sale, e datore se probese ca este animata de spiritulu de egalitate reclamatu de ideile moderne;

"Supt-semnatii propunem:

Proiectu de lege.

"Art. 8 c. civ., al. 1 si 2, se modifica cum urmeaza: "Ori-ce individu nascutu si crescutu, in Romania, pana la majoritate si care nu se va fi bucurat nici odata de vre-o protectiune straine, va pota in cursulu unui anu dupa majoritatea fara altu stagiu seu indeplinirea altoru conditiuni se reclame calitatea de romanu, pe care inse nu o va pota dobandi de catu prin unu votu alu Corpurilor legiuitor.

"Aliniatulu 3, de supt art. 8, va forma art. 9 c. civ., era art. 9 actualu este si remane abrogatu."

V. Maniu, P. Gradistenu, I. Agarici, N. Ionescu.

Voci. Ceremu urgintia.

Se pune la votu urgint'a si se admite.

Hygien'a poporala.

Morbulu diphtheritis.

(Urmare.)

Din simptomele febricitatiei se poate presupune, ca de si morbulu e numai localu, totusi are influintia asupra organismului intregu. Febricitatea, care de aci inainte remane cu pucina varietate — continua, se causă prin infectarea sangelui cu materiale pyrogenicu din membran'a inflamata. Decurgerea morbului de regula remane locala si forte arareori e impreunata cu albuminuria si paralisa. Déca dupa trecerea paroxismului de febricitate vomu cercá inghititora si mandulele, vomu asta ca atatu membran'a, precum si tonsilele sunt forte rosie si inflate, din care causa bolnavii se plangu de dorere insemnata in grumadiu, inghitu cu greu si de multe ori si vomédia.

Pe mandule se ivescu nisice puncte albu-galbinie, cari sunt semnele formarei exudatului, de inflamatiune, carele in diu'a urmatore se si vede in form'a

unui velu seu pelitia alba pe suprafaci'a manduleloru inflate. Esudatulu asiediatu in substant'a membranei se formă din nimicirea celulelor epithelialie ale membranei si din partile fibrinogene ale sangelui. Acestu esudatul mai tardiua se totu ingrösia si se latiesce atatu in juru pe partile vecine, precum si in intru membranei si in substant'a manduleloru. A 3—5 di dupa erumperea morbului, velulu de inflamatiune se afla estinsu si pe arculu inghititoru si pe palatulu móle alu gurei si tonsilele devin totu mai inflate.

Intielegendu-se de sine, ca dupa cum creste si se latiesce morbulu, asemenea se estinde si inflamatiunea, asia incatu nu numai tonsilele, ci si glandule vecine, precum si cele salivali sunt forte tare inflate, asia incatu esteriorulu obradiului vine de totu diformatu, prin urmare inghitirea fluiditatilor si a mancarilor se intempla cu mare greutate, si fiindu ca muschii arcului palatinu, din cauza infiltratiunei devin paralitici, nu sunt in stare a inchide cavulu nasului, de unde apoi urmăda ca bolnavii vorbescu pe nasu si mancarile forte adeseori vinu pe nari.

In unele casuri esudatulu dupa vr'o-câteva dile se despartiesce de catra membrana, remanendu apoi acésta mai de totu vindecata si incatu-va hyperemicia.

De alte ori inse, de si s'a despartit esudatulu, in locul lui se formă altulu. — In cele mai grele casuri atatu esudatulu precum si partile coprinse de acestu morbu, se descompun si trecu in putrediune (gangrena). — In asemene intemplari in jurul bolnavilor se simte unu mirosu forte greu si puturos.

Déca morbulu inca nu s'au localisatu, esudatulu se estinde mai tardiua si pe membran'a narilor, candu apoi din aceste curge fluiditate in form'a puróielor, care forte adeseori e mestecata cu sange. Asemenea se poate estinde si pe celealte parti ale inghititoru si pe partea superioara a canalului de resuflare (larynx), ce se poate cunoscere din infiltratiune si esudatulu affotoriu in membran'a din larynx, canalulu de respiratiune stramtanduse inpedeca resuflare si intrarea aerului in plumanii, prin urmare bolnavii din lips'a oxigenului devin cianotici si innecanduse trecu din vietia. Atunci candu morbulu, respective esudatulu, remane localisatu numai pe partile inghititoru, candu acela se desfoliadu si febricitatea decade, morbulu trece inmediat in vindecare. Cu multu mai seriose sunt urmarile, candu esudatulu se reinnoesc si se latiesce pe membran'a gurei, a narilor, si este cu deosebire periculosu candu ajunge in larynx. Afara de acésta forma adeverata de diphtheritis, se afla inca doua forme spurie. Una, care se arata prin nesce puncte albe pe tonsille; alta care se ivesce in forma de catarrhu, cu febricitate, catarrhale si produce esudat balosu cu puroi, seu in unele locuri amestecat cu productu fibrinogenu in form'a scamelor fine. Aceste doua specii sunt, cari in tempu de 2—3 dile de sine se vindea, si pe cari unii medici, folosinduse de ocazie — pentru cascigarea unui renume le dechiara de diphtheritis in gradulu celu mai periculosu.

Că complicatie cu diphtheritis, de multe ori e inpreunata albuminuria, care se observa cu deosebire, candu domnesce morbulu esantematicu, scarlatin'a in modu epidemiu. Albuminuria se causă in tempulu febricitatiei prin pregnarea sangelui cu materii stricatoare, se poate cunoscere prin scaderea cantitati urinului, care contine sange si cilindre de celulele epitheliali seu de celule fibrine.

Urmarile morbului, care vinu dupa decurgerea lui sunt:

1. Anaemia sau lips'a de sange. Acésta se cunoscere pe aceea, ca bolnavul e slabu, pelea preste totu devine palida, pulsulu slabu si iute, in venele grumadiului se audu siuieraturi; resuflarea devine grea si rara, bolnavii isi pierdu consientia de sine si ametiesc.

2. Paralisa. Acésta se observa forte arareori si s'a descrisu prin Trouseau si Maignault. Se observa in musculatur'a inghititoru, a ochilor si a extremitatilor. Paralis'a musculaturei a palatului si a arcului inghititoru se cunoscere prin aceea, ca bolnavul vorbesce pe nasu si o parte a mancarilor ese pe nari. — Facendu cercare interna prin apasarea limbei cu coda lingurei, vomu asta uvula mai lunga si asiedata pe dosulu limbei; la espressionea vocaleloru, palatulu móle si arcurile palatine nu se ridica in susu. Paralis'a ochilor se arata in accomodatie (vedere in departare, Hipermeropie); in larynx inse se arata prin tonulu slabu si regusit. — Acoperirea cu epiglotis se intempla numai parcialmente asia, incatu o parte din mancarile inghitite intrandu in canalulu de respiratiune

causă numai decat tuse. — Paralis'a estremitilor e prevestita prin temperatur'a scăzută și prin simtirea timpă, care se începe pe partea palmară a musculaturii degetelor, și mergește de acolo în sus și pe antebrațiu, se extinde și mai departe. — Aceasta se poate constată prin piscatur'a pelei cu ungile degetelor, sau prin înpusatura cu verful acului, facia cu care încercă bolnavii remanu nesimtori; apoi și prin miscările mai fine, de exemplu înbumbarea și desbumbarea vestimentelor se intempla foarte cu greu. Paralis'a estremitilor inferioare se arată prin miscarea slabă și amblare nesigură și cu frica. — Bolnavii coprinși de paraliza, făcări și în ce gradu mare, se pot vindeca foarte usitor. — Paralis'a de diphtheritis după Bartels și Ziemsen e periferiale și se cauză prin productele inflamatorii, care își arată primă influență în nervii înghititorii, venind apoi în atingere cu celelalte ramuri de nervi prin circulație sanguei.

Diagnos'a. Morbul se poate constata prin extensiunea lui epidemica și prin esudatul astăzi în forma de pelitia alba-sura pe membrană tonsilară și a înghititorii. Se deosebesc de catre angină cruposa (sioparlarită) prin aceea, că acestuia din urmă domnește mai mult sporadică și endemică, și se începe în laringe cu tuse regusită și uscata, cu care ocazia bolnavii scotă și bucată de esudat în forma de pelitia subțire. Pe mandule nu se află esudat, sau de se si ivesce, acela urmăriș mai târziu, cându-lă diphtheritis esudatul se vede încă la începutul morbului și după aceea se extinde și mai departe.

Prognosticul diphtheritisului. Din descrierea morbului se vede, că diphtheritis nu este un morb absolu mortale, și gravitatea lui pare să fie în raport cu sporirea parazitară: cându-lă și mica, bolnavul scapă; însă cându-lă sporirea lor este considerabilă, infectiunea este periculoasă, și mordea provine din cauza nadusiei causată prin impossibilitatea resuflarei, sau din lipsa nutrementului, sau din cauza slabiiunii, anæmiei, ori a vreunelui complicatiunii de larynge.

(Va urmă).

Sciri diverse.

— (Multumita publică). Subscrise în numeroasele corpuri profesionale precum și în tinerimea studiilor dela totă instituție de învățământ din Blasius, și în voia prin această a aduce cea mai intimă multumită ilustrelor inteligenților români din Sibiu, precum și corului alumnilor seminarial din institutul Andreianu pentru onoarea areata colegului, respectiv profesorului Teodor Petrisor cu ocazia înmormântării lui din 7 Decembrie st. n. a. c.

Blasius, 10 Decembrie 1878.

Dr. Aleșandru Gram'a m., p., profesor.

— (Escol. Sa J. P. S. archeiepiscopu și metropolitul Mironu Romanulu, precum ne spune „Telegr. romanu” a plecatu în sér'a de 11 l. c. la B.-Pest'a.

— (Siedintă publică) a societății de lectură „Andrei Siaguna” pe care o anunțaseră și noi în Nr. treceau în preună cu programă constatătoare din 8 numere se tineau în sér'a de 11 l. c. ce totudeodata erau și presăraile onomastice a patronului ei St. Andrei intaiului chiamău. Deja înainte de 7 ore publicul invitău, constatația din totu ce are mai destinsu și mai alesu societatea română de aicea, atâtă cu privire la secșul celu tare, cată și la celu frumosu, se adunase în sală cea mare a seminarului, ce era decorat cu frumosu și cu multu gustu. Precisul la 7 ore conduceriul societății de lectură d. profesor seminarial D. Comisi'a, deschise siedintă prin unu discursu con-

cepțu în termini bine aleși și bine pronuntiați, pentru care fu aplaudat cu bravo din partea numerosului auditor. Atâtă declamația, disertația, precum și piesele de cantări execuțate cu multă precizie au săcerodotul cel mai viu și incurajator aplaște. Cuartetul umoristic-satiric „Cisla” de C. Golombiovschi-Porumbescu, care a fost executat cu multă vîrba și prea bine interpretat cu efectul celu mai bunu. Tote acestea au de a se multumi pe deosebită, diligenței și bunei intelecte ce domnește între brații și intelectualii membrilor ai societății de lectură, precum și pe de altă parte laudabilei zelu și inteligenței conducerii a d.-loru D. Comisi'a și D. Cuntianu, profesorele de cantări și dirigintele corului, al căror merită nu păcinau predecesorul a fost de a fi probat înca-odată mai multă, atâtă nouă, cată și intregul publicu, care a remasă foarte multumită prin cele oferite, ca junimea noastră bine condusă este destul de talentată și de diligenta, pentru că se făcă capabila a escădată în totă întreprinderile sale. O probă destulă de eloantă pentru acestuia adevărat, despre care în fine au începutu să se convingă și adversarii elementului român, a fostu și producția amintita, care nu lăsa nemicu de dorit, considerându-modestul ei cercu de activitate. Curagiul, perseveranța tenace și o încredere nealterabilă în propriile sale forțe, acestea sunt armele pacinice prin care este chiamata junimea română, făcă de ori ce profesionă, a învinge greutățile prezentului și a își eluptă viitorul ei și al națiunii intregi.

Se trăiescă junimea română brava și inteligență. Viitorul este alu ei!

— (Necrologu). Ioanu Stoiciu, parochu grec-catholicu, născutu în 15 Augustu 1838 și preot în Martie 1859, după o viață plină de activitate, astăzi la 8 ore sér'a, fiindu în partașa cu cele sante, după unu morb de 14 dîle, au incetat din viață.

Remasitile pămentesci, s'au petrecut spre repaosul eternu din casă propria în cimitirul gr.-cat. din locu în 10 Decembrie la 12 ore.

Acăsta triste și durerosă scire, subscrise și aducu la cunoștință rudenilor, amicilor și cunoștincilor repaosatului.

Gurariului, la 8 Decembrie st. n. 1878.

Maria Stoiciu nasc. Manciu, că socia. Amalia și Ioanu Stoiciu, că fi.

Inmormântarea repaosatului preotu Ioanu Stoiciu s'a celebrat în 10 l. c. cu totă solemnitatea în prezența unui publicu numerosu. Predică funebrală o a tenu înaintea sa d. protopopu Ioanu V. Rusu. Repaosatul a fostu unu preotu zelosu și activu. Elu a lucrat cu o diligentă neadormită pentru prosperarea binele bisericei și alu scălei și respective pentru promovarea culturii poporului încredințat pastorescii sale îngrăji.

Se i fă tierină usioră și memorie bine-cuvantă! — (Advocatu nou). Precum ni se scrie din B.-Pest'a cu data de 11 l. c. d. Franciscu Hossu-Longinu a depus cu succesu buiu, censură de avocat, în 9 l. c. Nouu avocat, caruia i dorim o clientela cată de bogată și numerosă precum afiamu și va deschide cancelarii sa avocatiale în Dev'a.

— (Diphtheritis). Precum scrie „Sieb.-deutsches Tageblatt”, morbul acesta infecțiosu a eruptu și în comună Slănicu unde grăsesă în modu infecțiosu. Morbul a eruptu în partea locuită de romani și de acolo s'au incinsu preste comună intréga. Precum se dice, în septamana trecută se fi murit 7 copii de susu și 8 de romani. Această morbă amenință a devenit o calamitate publică și ar fi foarte de dorit, că organele competente se ia mesurile cele mai severe și cele mai rationabile pentru înblândirea acestei furie, care decimesă generația cea cruda a populației tierei, care și astă se rarește în destul de multu prin alte calamități și greutăți, care o constrină să se espatrieze și să emigreze cu sutele și cu mii de dincolo de Alpii transilvani.

— (Infanticidu). Ungurică Cizos Anis a omorit un copilu alu ei, de trei luni, în grădina lui Marti Tabas din calea Victoriei, Nr. 222 și ajutata de o alta ungurică anume Chezis Rosi și de unu unghuru, la îngropatul la rondul alu douilea de pe siosăua Chișineu, aproape de padurea Banăsă.

Descooperindu-se faptul, autoreea crimei din preună cu complicită ei au fostu arestate. „Romanul”.

— (Omoru). Din Zám ni se scrie urmatorele: În comună Banatul unu bietu creștin român avându un procesu cu arendasiliu jidu, pierdut procesul, dără neavendu cu ce plăti și se vendu pe cale execuția unu pamentu pe care ilu cumpără jidu. În diu'a cându-i iesi comisia subt conduceră d. Oprea din Dev'a, la fată locului pentru că se indeplinesc formalitățile prescrise de procedură, românul tocmai își arăta locul. În partă se face petrecute și ca de aci în colo pamentul pe care-l arăta numai era alu lui, ci al creditorului său, atunci românul infuriat scosă o pușcă scurtă, pe care o tinește pâna atunci ascunsă subt vestimentul său, o puse la ochi și o descură asupra jidului, care la momentul să cadiu mortu înaintea comisiai. Criminalul o lăsă după aceea pe picioru spre Dev'a. Pe drumu se întâlnă cu 5 gendarmi. La întrebarea lui, ca unde se ducă, acestia îi spuseră, că se ducă se prindă pe românul, care au încăpătat pe unu jidu. „Apoi nu ve mai osteni pâna la Banatul, domnilor gindari”, le răspunse românul, „ca acela sunt eu și eaca mergem la Dev'a că se me arată eu însumi la judecătorie.”

Se prea intielege, că gendarmii ilu escortă la Dev'a unde i se va face și judecăta.

— (Notitie literară). În dilele din urmă ni se mai tramise la redactiune:

— Raportul anualu alu Societății academice sociale literare „România jună” în Vienă pe alu VIII anu administrativu.

— Statutul societății economice române „Prevedere” din orasul Peatr'a. — Această societate, precum se dice în §. 2 alu statutului Art. 4, urmarește scopul laudabil:

a) Capitalisarea sumelor depuse de asociați și a procentelor lor castigurilor atâtă a ratelor lunare cată și a capitalurilor depuse odată pentru totă durată a Societății;

b) Primirea depositelor banesci temporale de la acei ce aru avea încredere în această asociație în schimbă unui profit alu carui maxim va fi stabilitu;

c) Fructificarea capitalului casei prin înprumuturi, scompturi, cumperari de efecte de ale statului român, și alte case de creditu recunoscute de Statu, precum și alte manipulări sigure și adicătoare de profitu;

d) Assigură și formă asociaților depunatori și cu ratele lunare unu capitalu ce va rezulta din depunerii și din profitele operatiunilor în raport cu sumă ce depun si tempul.

— Die neueste Numer 49 der in Wien im zwölften Jahrgange erscheinenden Wochenschrift „Der Osten“ (Organ der Slaven und Rumänen) weist folgenden Inhalt auf: Politische Uebersicht. — Zur Geschichte der orthodoxen Kirche in Siebenbürgen. II. (Schluss.) — Der Einzug des Kaisers Wilhelm in Berlin. — Der englische Krieg gegen Afghanistan. — Ausland. (Petersburg. Philippopol. Nisch. Constantinopel. Washington). — Kleine Chronik. — Volkswirthschaftliches. (Die Wälder der Herzegowina. Regulierung der Save. Wiener Marktbericht Verlosungen), etc. etc.

„Der Osten“ kostet sammt der reich illustrierten Unterhaltungs-Beilage „Das Lesestübchen“ blos 1 fl. 50 kr. vierteljährig.

Cursul monetelor în val. austr.

Vienă, 12 Decembrie

Galbinii imperat. de auru	fl. 5.56 ^{1/2} cr.
Moneta de 20 franci	, 9.32 ^{1/2} „
Imperialu rusesc	, 9.30 „
Moneta germană de 100 marce	, 57.60 „
Sovereigns englesi	, 12. — „
Lira turcească	, 11. — „
Monete austr. de argintu 100 fl.	, 100. — „

Nr. 1052 / 1878.

(54) 1—2

Concursu.

La școală granitică din Cugiru lengă Orăștie și de a se confere unu postu de învățătoră cu salariu anualu de 300 fl. v. a. cortelu și lemne de focu.

Acelea competente române, care dorescă a obținește acestu postu, conformându-si petițiile loru cu documentele prescrise de lege au a se adresă pâna inclusiv 28 Decembrie a. c. st. n. la „Comitetulu administrativu de fondul scolasticu alu fostelor graniticari din regimentul român I din Sibiu.”

Unu pachetu, impartită în 8 doze, preparat cu conform instrucțiunile date de medicu împreună cu informația despre folosire în diverse limbi constă 1 fl., pentru timbru și pachetare separată 10 cr.

Pentru comoditatea o. p. adevărată a thea antiaritică, antirheumatică, curățătoare de sânge și lui Wilhelm se mai oferă în:

Sabiul la Frid. Thallmayer, comerciant. Arad: F. Tones & Comp.

Bistrița: Frideric Kelp, Tergovits & Zintz, Dietrich & Fleischer.

Blasius: Carol Schieszl, apotecariu.

Orăștie: Carol Reckert, apotecariu.

Alba-Julia: Iuliu Fröhlich, apotecariu.

Cluj: Ad. Valentini, apotecariu.

Brasov: Ferd. Jekelius, apotecariu.

Lechința: Friedr. Scheint, apotecariu.

Feldiș (langă Brasov): Friedr. Folberth, apotecariu.

Iași: C. Hoffinger, apotecariu.

Oșorhei: Max Bucher.

Săbău: I. C. Reinhard, apotecariu.

Baia Mare: I. Horacek, apotecariu.

Ajdu: August Binder, apotecariu.

Miercurea: Chr. Fr. Schimmert, apotecariu.

Romanu (Moldova): Josef Dannphy, apotecariu.

Sedișoara: Iosef B. Teutsch, comerciant.

Reghinu: S. & I. Leonhardt.

Hunedoara: Friedr. Acker, apotecariu.

Rosi: Ludw. Moldovan, apotecariu.

Ocna (I. Sabiu): Joh. v. Cronberg, apotecariu.

(23) 26

The'a

antiarthritica și antirheumatica alu

WILHELM

curățătoare de sânge spre a se folosi în oră care anotimpu că singurul midilociu curățătoriu de sânge cu rezultate sigure.

Cu concesiunea
cancel. c. r. de
curte datu prin
decizie
Vien'a, 7. dec.
1858.

Probata de-
finitivu.
Efecte excell.
Resultatulu
eminetu.

Prin p. in-
patentă a M.
Sale c. r. asse-
curată contra
falsificării.
Vien'a,
28 martie 1871.

Dlu Fr. Wilhelm, apotecariu în Neunkirchen
langă Vien'a.
Wocheiner Feistritz (in Carniola), 1 oct. 1872.

On. Dle! Mai am érasi trebuința de vreo trei
pachete din the'a dtale curățătoare de sânge, pentru
ca după ce am cumpărat de la dtă de 2 ori și
am folositu acestu midilociu exellent „the'a anti-
arthritică și antirheumatică, a lui Wilhelm” precum mi-